

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 124/12
Luksemburgā, 2012. gada 4. oktobrī

Spriedums lietā C-22/11
Finnair Oyj/Timyy Lassooy

Gaisa pārvadātājam ir pienākums izmaksāt pasažieriem kompensāciju gadījumā, ja viņiem ir atteikta iekāpšana reisu pārkārtošanas dēļ, kas veikta izlidošanas lidostā pirms divām dienām notikušā streika dēļ

Kompensācija par iekāpšanas atteikumu ir maksājama ne tikai virspārdošanas gadījumos, bet arī gadījumos, kas saistīti ar citiem, it īpaši operacionāliem, iemesliem

Regulā par kompensāciju un atbalstu pasažieriem¹ lidmašīnu pasažieriem, kuru reisi izlido vai ielido dalībvalstīs esošās lidostās, ir piešķirtas zināmas tiesības. Tajā ir definēts jēdziens “iekāpšanas atteikums” kā gaisa pārvadātāja atteikums pārvadāt pasažierus pret viņu gribu, lai gan viņi ir laikus ieradušies uz iekāpšanu ar apstiprinātu rezervāciju. Regulā tomēr ir paredzēti gadījumi, kad šādu atteikumu pārvadātājs var attaisnot. Citos gadījumos pasažieriem ir tiesības uz tūlītēju kompensāciju, biļetes cenas atlīdzināšanu vai maršruta maiņu līdz galamērķim, kā arī aprūpi laikposmā līdz nākamā reisa sagaidīšanai.

Pēc personāla streika Barselonas lidostā 2006. gada 28. jūlijā regulārais reiss no Barselonas uz Helsinkiem plkst. 11.40, ko veic *Finnair*, bija jāatceļ. Lai šī reisa pasažieriem nebūtu pārāk ilgi jāgaida, *Finnair* nolēma pārkārtot tam sekojošos reisos. Līdz ar to minētā reisa pasažieri Helsinkos tika nogādāti ar to pašu nākamās dienas reisu (proti, 2006. gada 29. jūlijā), kā arī ar speciāli šim gadījumam norīkotu tajā pašā dienā plkst. 21.40 veiktu reisu. Šīs pārkārtošanas rezultātā daļai pasažieru, kuri bija nopirkuši biļetes uz 2006. gada 29. jūlija reisu plkst. 11.40, bija jāgaida līdz 2006. gada 30. jūlijam, lai nokļūtu Helsinkos ar plkst. 11.40 organizēto regulāro reisu vai speciāli šim gadījumam norīkoto reisu plkst. 21.40. Tāpat daži pasažieri, piemēram, *T. Lassooy* k-gs, kuri bija nopirkuši biļetes uz 2006. gada 30. jūlija reisu plkst. 11.40 un laikā ieradušies uz iekāpšanu, tika nogādāti Helsinkos ar tās pašas dienas plkst. 21.40 organizēto īpašo reisu. Šie pēdējie minētie pasažieri no *Finnair* nesaņēma nekādu kompensāciju.

Uzskatot, ka *Finnair* viņam nepamatoti ir atteikusi iekāpšanu, *T. Lassooy* k-gs vērsās Somijas tiesu iestādēs, prasot piespriest lidsabiedrībai viņam izmaksāt kompensāciju EUR 400 apmērā, kāda regulā ir paredzēta attiecībā uz lidojumiem Kopienas iekšienē vairāk nekā 1500 kilometru attālumā.

Šajos apstākļos *Korkein oikeus* (Somijas Augstākā tiesa), pēdējās instances tiesa, uzdeva Tiesai jautājumu par jēdziena “iekāpšanas atteikums” apjomu, kā arī par to, vai gaisa pārvadātājs var atsaukties uz ārkārtas apstākļiem, lai juridiski korekti šādu apstākļu dēļ atteiktu pasažierim iekāpšanu reisos, kas seko atceltajam reisam, vai lai panāktu atbrīvojumu no pienākuma izmaksāt kompensāciju pasažieriem, kuriem tikusi atteikta iekāpšana

Šīs dienas spriedumā Tiesa uzskata, ka **jēdziens “iekāpšanas atteikums” attiecas gan uz virspārdošanas situācijām, gan arī situācijām, kas saistītas ar citiem, it īpaši operacionāliem, iemesliem.**

Šī interpretācija izriet ne tikai no regulas formulējuma, bet arī no tās mērķa, proti, nodrošināt augstu lidmašīnu pasažieru aizsardzības apmēru. Lai samazinātu pārāk lielo tādu pasažieru

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regula (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 1. lpp.).

skaitu, kuriem pret viņu gribu tiek atteikta iekāpšana, Savienības likumdevējs 2004. gadā ieviesa jaunu regulu, ar kuru tika paplašināta iekāpšanas atteikuma jēdziena jēga, ietverot visus gadījumus, kuros gaisa pārvadātājs atsakās pārvadāt pasažieri. Tāpēc attiecināt jēdzienu "iekāpšanas atteikums" tikai uz virspārdošanas gadījumiem praktiski nozīmētu ievērojami samazināt pasažieriem sniegto aizsardzību, tos izslēdzot no jebkādas aizsardzības, lai gan viņi ir situācijā, kuras izraisīšanā, tāpat kā virspārdošanas gadījumā, viņi nav vainojami, bet tas būtu pretēji likumdevēja mērķim

Turklāt Tiesa atzīst, ka **ar ārkārtas apstākļiem, piemēram, streiku, kas ir likuši gaisa pārvadātājam pārkārtot vēlākos reisus, nevar tikt pamatots iekāpšanas atteikums, ne arī atbrīvots gaisa pārvadātājs no pienākuma izmaksāt kompensāciju pasažieriem**, kuriem ir tikusi atteikta iekāpšana kādā no vēlāk organizētiem reisiem.

Šajā ziņā regulā ir paredzēti, pirmkārt, gadījumi, kuros iekāpšanas atteikums ir pamatots, piemēram, veselības stāvokļa, drošības vai nepiemērotu ceļojuma dokumentu dēļ. Tomēr Tiesa uzskata, ka tāds iekāpšanas atteikuma gadījums kā šis nevar tikt pielīdzināts šādiem iemesliem, jo šajā gadījumā atteikuma iemesls nav saistīts ar pasažieri.

Taču šāda situācija ir pielīdzināma iekāpšanas atteikumam "sākotnējas" virspārdošanas dēļ, ko ir pieļāvis gaisa pārvadātājs ekonomisku iemeslu dēļ. Tādējādi *Finnair* piešķir *T. Lassooy* k-ga vietu citam pasažierim, pats izvēloties pārvadājamās pasažierus.

Kaut arī šāda vietas piešķiršana citam pasažierim tika īstenota, lai izvairītos no tā, ka pasažieriem, kuru lidojums tika atcelts streika dēļ, ir pārāk ilgi jāgaida, *Finnair* nevarēja atsaukties uz citu pasažieru interesi, lai būtiski palielinātu to gadījumu skaitu, kuros tai ir pamatotas tiesības atteikt iekāpšanu. Šāda skaita palielināšana pavisam noteikti atņemtu vēlāku lidojumu pasažieriem jebkādas tiesības uz aizsardzību, kas būtu pretrunā regulas mērķim.

Otrkārt, no regulas izriet, ka gaisa pārvadātājam nav pienākuma izmaksāt kompensāciju gadījumos, kad reiss tiek atcelts "ārkārtas apstākļu" dēļ, proti, tādu apstākļu dēļ, no kuriem nebūtu iespējams izvairīties pat tad, ja tiktu veikti visi iespējamie pasākumi. Tādā situācijā būtu pasažieri, kuriem iekāpšana tiktu atteikta streika dienā. Tomēr Savienības likumdevējs nav paredzējis, ka kompensācija pasažieriem, kuriem pret viņu gribu ir atteikta iekāpšana, nav jāizmaksā [tikai] tāpēc, ka šis atteikums ir noticis "ārkārtas apstākļu" dēļ. Tiesa uzsver, ka ārkārtas apstākļi var attiekties vienīgi uz noteiktu reisu noteiktā dienā, kas nevar būt gadījums, kad pasažierim tiek atteikta iekāpšana reisu pārkārtošanas dēļ šādu ārkārtas apstākļu, kas ir ietekmējuši iepriekšējo reisu, rašanās rezultātā

Tiesa tomēr atgādina, ka šāds secinājums neietekmē gaisa pārvadātāju tiesības pēc tam prasīt kompensāciju no ikvienas citas, tostarp trešās personas, kuras dēļ bija jāatsaka iekāpšana. Šāda kompensācija varētu atvieglot vai pat pilnībā segt pārvadātāju finanšu izmaksas

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām, izskatot tajā iesniegto strīdu, vērsties Tiesā ar jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju vai par Savienības tiesību akta spēkā esamību. Tiesa neizskata valsts tiesā iesniegto strīdu. Valsts tiesai ir jāizskata lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums tāpat ir saistošs arī citām valsts tiesām, kuras izskata līdzīgu strīdu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Fotogrāfijas no sprieduma pasludināšanas ir pieejamas ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106